

РЕШЕНИЕ

№ 24771

гр. София, 18.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 46 състав, в
публично заседание на 15.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариана Маркова

при участието на секретаря Паола Георгиева и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **12037** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 84, ал. 3, във връзка с чл. 75 от ЗУБ.

Образувано е по жалба на А. О. А., [дата на раждане] в [населено място], Р С., ЛНЧ [ЕГН], против решение № 11521/05.11.2024 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 във вр. чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, с което е отказано да му бъде предоставен статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата се поддържа, че решението е незаконосъобразно поради противоречие с материалния закон. Твърди се, че от административния орган не е взета предвид бежанската история на чужденеца и обстоятелството, че същият е непридружен непълнолетен. Иска се оспореното решение да бъде отменено.

В съдебно заседание жалбоподателят се явява лично и се представлява от адв. К., която поддържа жалбата и моли тя да бъде уважена.

Ответникът – председателят на ДАБ при МС не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Софийска градска прокуратура чрез прокурор П. изразява становище за основателност жалбата.

Административен съд – София град след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

С молба вх. № ОК-13-1088/ 27.06. 2024 г. до председателя на ДАБ, жалбоподателят А. О. А., [дата на раждане] в [населено място], Р С., ЛНЧ [ЕГН], пол – мъжки, религия – мюсюлманин - сунит, кюрд по народност, семейно положение - неженен, е поискал закрила. Тъй като чужденецът не разполагал с документи за самоличност, последната била установена с декларация по чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. В административното производство чужденецът е представил копие

на семейна книжка.

С кандидата е проведено интервю по Глава VI, Раздел I - чл. 63а от ЗУБ, резултатите от което са отразени в протокол с рег. № 15713/22.07.2024 г. В хода на производството жалбоподателят е заявил, че е напуснал С. през м. април 2024 г., заедно с родителите и сестра му и преминал в Турция нелегално. Дошъл нелегално в България, за да може да се събере със семейството си тук. Преминал в България нелегално. В момента родителите му живеят в И., но имат здравословни проблеми, затова не са тръгнали с него. Няма роднини в С.. В България живее негов чичо. В Германия живеят негови баба и дядо, както и в Англия. Желает да остане в България. Не е подавал молба за предоставяне на международно закрила в друга държава. В С. е живял в [населено място], обл. Х.. Не е имал проблеми заради етническата си принадлежност, нито заради религиозната си принадлежност. Не е членувал в религиозни организации. Не е преминал военно обучение. Не е участвал във военни действия. Само ги е чувал от далеч. Не е членувал в политическа партия или организация. Не е бил преследван. Не е бил арестуван и не е бил осъждан. Напуснал е С., защото всички негови близки живеят в чужбина заради войната. Исква да отиде в спокойна държава заедно със семейството си.

В хода на административното производство е изискано становище от ДАНС по постъпилата молба за закрила. Депозирано е становище с рег. № М-12198/22.08.2024 г. на Директор на Специализирана дирекция „М“ към ДАНС, видно от което ДАНС не възразява да бъде предоставена закрила в Р България на лицето А. О. А., в случай че отговаря на условията по ЗУБ. На основание чл. 15, ал. 4 от Закона за закрила на детето началник отдел ПМЗ –О. купел, РПЦ-С. е уведомил Директора на ДСП-К. село, че на 27.06.2024 г. чужденецът А. О. А. е подал молба за международна закрила, като същият е непридружен непълнолетен, гражданин на С., който желае да получи международна закрила в България, бил е регистриран от длъжностно лице при ДАБ, както и, че чужденецът е на територията на България без свой родител или друго пълнолетно лице.

На основание чл. 15, ал. 1 от Закона за закрила на детето от АСП е дадено заключение, че не са нарушени основните права на непридружен чужденец, към момента на съществуват преки и непосредствени рискове за физическото, психическото, нравственото, интелектуалното и социалното развитие на детето.

С Решение № 11521/05.11.2024 г. на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 във вр. чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, председателят на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет е отказал да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на А. О. А..

Административният орган е приел, че кандидатът не е аргументирал наличието на основателни опасения от преследване по изброените в чл. 8, ал. 1 от ЗУБ. Органът се е позовал на „Наръчника по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец“ на службата на ВКБООН, според който кандидатът трябва да представи основателни причини, защо лично се опасява от преследване, което молителят в настоящия случай не прави. Предвид необоснованите му твърдения, органът е приел за неустановено осъществено спрямо него преследване и по смисъла на чл. 8, ал. 2 - 5 от ЗУБ, както и риск за бъдещо такова. Не са установени положителните предпоставки и липсват данни за отрицателни предпоставки по чл. 8, ал. 7 и 8 от ЗУБ и с тези мотиви, искането на чужденеца в частта за предоставяне на бежански статут е отхвърлено като неоснователно.

На следващо място, органът е достигнал до извода, че липсват предпоставките за предоставяне и на хуманитарен статут, като се е аргументирал с установената фактическа обстановка, която не дава основание да се приеме, че той е бил принуден да напусне държавата по произход, поради реална опасност от изтезание или нечовешко или унижително отнасяне, или наказание.

Кандидатът не е бил обект на никакви посегателства и не е претърпял насилие. В тази връзка е прието, че предпоставките по чл. 9, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗУБ не са налице. Председателят на ДАБ е констатирал, че липсва личен елемент за търсената международна закрила и е приел, че не са налице предпоставките по чл. 9, ал. 1 - 3 от ЗУБ.

Същевременно за кандидата липсват данни за отрицателни предпоставки по чл. 9, ал. 4 и 5 от ЗУБ. Приел е, че жалбоподателят не е посочил член от семейството и да има предоставена международна закрила в Република България, затова за него не са налице предпоставки за предоставяне на статут по чл. 8, ал. 9 и чл. 9, ал. 6 от ЗУБ. Посочените от чужденеца лични мотиви за желанието и да напусне страната си на произход не могат да бъдат оценени като хуманитарни с оглед предоставянето на статут по чл. 9, ал. 8 от ЗУБ.

В хода на съдебното производство е представен социален доклад от АСП - ДСП „К. село“, според който в интерес на жалбоподателя е да се отглежда в сигурна и спокойна среда, да получи статут в Р България и да остане в страната.

При така установените факти, Административен съд – София град достигна до следните правни изводи:

Жалбата е допустима като подадена в срок от надлежно лице и при наличието на правен интерес от оспорване на акта.

Между страните няма спор, а и от приложените по делото писмени доказателства е видно, че оспорения административен акт е издаден от компетентен орган - председателя на ДАБ, съобразно чл. 48, ал. 1, т. 1 от ЗУБ.

Спазени са изискванията на чл. 59 АПК за форма. Решението съдържа предвидените в чл. 59, ал.2 АПК задължителни реквизити, с означение на фактическите и правните основания за издаването му.

Разгледана по същество жалбата е основателна, по следните правни съображения:

Производството е протекло при нарушаване на процедурите, регламентирани в закона и приложимата европейска директива – проведено е интервю с молителя – непридружен непълнолетен, в присъствието на служебно назначен адвокат на основание чл. 25, ал. 2 ЗПП вр. с чл. 23, ал. 2 вр. с чл. 25, ал. 1 и ал. 3, т. 2 и т. 3 ЗУБ, и преводач от/на арабски език, но в противоречие с изричната разпоредба на чл.15, ал.4 от Закона за закрила на детето. Съобразно същата, на изслушването и консултирането на детето задължително присъства социален работник от Дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес на същото, а при необходимост – и друг специалист. Цитираната норма е императивна и въвежда изискване за изслушване на детето в присъствието на социален работник и представяне на становище или доклад от представител на дирекция „Социално подпомагане“ във всяко едно производство.

От представената административна преписка не се установява в хода на разглеждане на молбата на непълнолетния на основание чл. 15, ал. 4 във вр. с чл.15, ал.1 от ЗЗДетето до Дирекция „Социално подпомагане“ да е изпратено искане за изразяване на становище или представяне на социален доклад, както и уточнение, че следва да присъства социален работник на изслушването и консултирането на детето. Представеното писмо рег.№ 15713/28.06.2024 г. (л.112) има само информативен характер. В същото липсват указания за изготвяне на социален доклад и определяне на социален работник. В преписката отсъства и нарочна заповед на Директора на Д „СП“ за назначаване на такъв.

Видно от приложените към преписката писмени доказателства, на 22.07.2024 г. по време на изслушването на непълнолетния А. О. А., не е присъствал социален работник. Преди издаване на процесното решение № 11521 от 05.11.2024 г., не е представен и социален доклад относно непълнолетното дете. Съдът намира, че писмо изх.№ СЛ/Д-С-КС/2435-003/01.10.2024 г. (л.86),

няма характер на такъв и не може да го замести, въпреки, че е посочено, че е в изпълнение на разпоредбата на чл.15, ал.1 от ЗЗДетето. В него са цитирани единствено данни за детето и родителите и заключение, което не е обосновано. Няма данни за проведен разговор или среща с непълнолетния и за съда не става ясно въз основа на какво е направено заключението, че основните му права не са нарушени, както и че не съществуват преки и непосредствени рискове за физическото, психическото, нравственото, интелектуалното и социалното му развитие.

В тази връзка, съдът съобрази и обстоятелството, че правилата на чл. 15 от ЗЗДетето са синхронизирани с чл. 22, ал. 1 от Конвенцията за правата на детето, който задължава Република България, като страна по нея, да вземе необходимите мерки, за да осигури на всяко дете, което иска да получи статут на бежанец или се счита бежанец в съответствие с приложимото международно и вътрешно право и процедури, независимо дали е придружено или не от своите родители или което и да е друго лице, подходяща закрила в ползването на правата му.

В настоящия случай, нарушението на чл. 15, ал. 4 ЗЗДетето следва да се квалифицира като съществено по смисъла на чл. 146, т. 3 АПК, тъй като е попречило да се изяснят надлежно всички данни относно детето, с оглед охрана на интересите му.

Принципът за осигуряване на най-добрия интерес на детето е установен с Конвенцията на ООН за правата на детето. Този принцип е от основополагащо значение за осигуряване на закрила и за защитата на правата на детето, като в българското законодателство понятието е дефинирано в § 1, т. 5 вр. т. 11 от ДР Закона за закрила на детето. В този смисъл е и разпоредбата на чл. 6а ЗУБ, съгласно която, при прилагането на закона, първостепенно значение има най-добрият интерес на детето, която съдът намира за нарушена.

Извършената в процесното решение преценка относно висшия интерес на детето, според настоящият състав е формална, тъй като не е съобразена с личната му история и възможността за спокойно съществуване при евентуално връщане в страната на произход. Съдът счита, че преценката на ответника относно детето е следвало да бъде подробно мотивирана, при съобразяване и с данните за конкретното място на произход (в този см.Решение № 3824 на ВАС от 12.03.2020г, по адм. дело № 8779/2019 г.).

Предвид изложеното, оспореното решение е постановено при нарушаване на императивни правни норми, чието нарушаване от административния орган, настоящият съдебен състав квалифицира като съществено – отменително основание по чл. 146, т. 3 от АПК вр. чл. 91 от ЗУБ. /В този см. Р 13109/04.12.2024г. по адм.д. 7400/2024 г. на ВАС/. Горното обуславя незаконосъобразността на постановения отказ за предоставяне на международна закрила по отношение на непълнолетния.

По изложените съображения, съдът намира извода на административния орган за липса на основание за предоставяне на бежански статут и хуманитарен статут „по други причини от хуманитарен характер“, свързани с висшия интерес на непълнолетното дете – непридружен кандидат за закрила, за незаконосъобразен, поради допуснати съществени процесуални нарушения и неправилно приложение на закона – противоречие с чл.24 от Хартата на основните права в Европейския съюз (ХОПЕС), параграф 18 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕО, чл.20, пар.5 и чл.23 от Директива 2011/95/ЕО, пар.33 от Преамбюла на Директива 2013/32/ЕС и от чл.6а ЗУБ. /В този см. Решение № 10555 от 21.11.2022 г. по адм. д. № 3815/2022 г., IV отд. на ВАС, Решение № 3856 от 25.03.2021 г. по адм. д. № 1514/2021 г., IV отд. на ВАС и др./

Дължима е отмяна на оспореното решение. На основание чл. 173, ал. 2 от АПК вр. чл. 91 от ЗУБ, делото като преписка следва се изпрати на ответника за ново разглеждане на молбата, след актуализирана оценка на общата ситуация във връзка с личната история на чуждия гражданин, при съобразяване с дадените указания във връзка с прилагане на чл. 6а от ЗУБ вр. §1, т. 5 от ДР на

Закона за закрила на детето.

Воден от горното, Административен съд София-град, I отделение, 46-ти състав:

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на А. О. А., [дата на раждане] в [населено място], Р С., ЛНЧ [ЕГН], чрез адв. К. от САК, решение № 11521/05.11.2024 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 във вр. чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, е отхвърлена молбата му за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

ВРЪЩА делото като преписка на компетентния орган на ДАБ – МС за ново разглеждане и произнасяне по молба за предоставяне на международна закрила с вх.№ ОК-13-1088/ 27.06. 2024 г. по описа на РПЦ-С., при съобразяване със задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени с мотивите на решението.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщението.

Съдия: